

รายงานความก้าวหน้า การขับเคลื่อน SDG LAB ภาคตะวันออก

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

20 มกราคม 2565

หารือแนวทางการขับเคลื่อนงานวุฒิสภา
ธนาครสมองร่วมกับภาคีเครือข่าย
การพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
(SDG Lab) ภาคตะวันออก ปี 2565

เรื่องแจ้งต่อที่ประชุม

ในปี 2564 วุฒิสภา ภาคตะวันออกขับเคลื่อนงานโดยมุ่งเน้น
การแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
โควิด - 19 ด้วยการใช้เครือข่ายชุมชนเป็นกลไกเพื่อช่วยเหลือซึ่งกัน
และกัน นำไปสู่การรอดพ้นสถานการณ์วิกฤตในพื้นที่ได้

เรื่องเพื่อหารือ

การขับเคลื่อน SDG Lab ของวุฒิสภา ภาคตะวันออก ในปี
2565 จะดำเนินการภายใต้กรอบแผนงานที่คณะกรรมการมูลนิธิ
พัฒนาไทอนุมิตี เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2564 โดยกำหนดเป้าหมาย
ขยายผลการดำเนินงานของวุฒิสภาธนาครสมองสู่ภาคีเครือข่ายอย่าง
เป็นรูปธรรม ร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่สอดคล้องกับสถานการณ์ใน
พื้นที่และกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศทั้ง ยุทธศาสตร์ชาติ แผน
พัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 แผนพัฒนาภาค
และแผนพัฒนาจังหวัด

แผนพัฒนาภาคตะวันออก

ทันสมัย

อาหารมีคุณภาพ

การท่องเที่ยว

ประตูละครธุรกิจ

จัดการมลพิษ

แผนพัฒนาจังหวัด

ฉะเชิงเทรา

นครนายก

ปราจีนบุรี

สระแก้ว

ชลบุรี

ระยอง

จันทบุรี

ตราด

อุตสาหกรรมสีเขียว
ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
แหล่งผลิตสินค้าเกษตร
ปลอดภัย สังคมมีคุณภาพ
ป่าและน้ำอุดมสมบูรณ์

นครนายก
เมืองน่าอยู่

สังคมคุณภาพ
เมืองสุขภาพกายใจที่ดี
อุตสาหกรรมสีเขียว
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เกษตร
ปลอดภัย สมุนไพรต้นแบบ

เมืองชายแดนแห่งความสุข
และมั่นคง ถิ่นเกษตรปลอดภัย
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและ
อารยธรรมโบราณ
เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
มั่งคั่ง ยั่งยืน

เมืองนวัตกรรม เศรษฐกิจ
ชั้นนำของอาเซียน

เมืองนวัตกรรมก้าวหน้า
พัฒนาอย่างสมดุล
บนพื้นฐานความพอเพียง

จันทบุรีเมืองเกษตรปลอดภัย
เศรษฐกิจมูลค่าสูง
สังคมมีสุขบนวิถีพอเพียง

ตราดเมืองมั่งคั่ง
ชุมชนมั่นคง
ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

แนวทางการขับเคลื่อนภาคตะวันออกยั่งยืน “วิถีตะวันออก วิถีแห่งความสุข”

การพัฒนาบนฐาน
ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อสร้าง
รากฐานที่สมดุลและยั่งยืน

ก้าวสู่การเป็นเกษตรสมัยใหม่
นวัตกรรมกับการสร้างความ
มั่นคงทางอาหารที่ยั่งยืน

การพัฒนาเมืองน่า
อยู่อย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยว
โดยชุมชนวิถีใหม่

ยกระดับการเรียนรู้
บนฐานชุมชน

การจัดการ
การขาดแคลนน้ำ

การจัดการขยะ

มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

อาหารปลอดภัยเพียงพอ

ชุมชนร่วมจัดการตนเอง

เครือข่ายการท่องเที่ยว

กลยุทธ์การท่องเที่ยว
โดยชุมชน

กลไกขับเคลื่อน
การเรียนรู้บนฐานชุมชน

ชุดกระบวนการเรียนรู้
บนฐานชุมชน

EEC

SEZ

Fruit
City

Herbal
City

กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 13

เศรษฐกิจมูลค่าสูง
ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

สังคมแห่งโอกาส
และความเสมอภาค

วิถีที่ยั่งยืน

ปัจจัยสนับสนุน
การพลิกโฉมประเทศ

กรอบแผนพัฒนาภาคตะวันออก
(พ.ศ.2565 - 2570)

แนวทางการขับเคลื่อนภาคตะวันออกยั่งยืน

“ฐานเศรษฐกิจสีเขียวชั้นนำของอาเซียน
ควบคู่กับคุณภาพการดำรงชีวิตของประชาชนที่ดี”

S
S-curve Industrial
Heartland

H
High-tech
Living Cities

A
Agro-tourism
And Food Safety

R
Resilience of Natural
Resources
And Environment

E
Economic
Linkage

“วิถีตะวันออก
วิถีแห่งความสุข”

5 แนวทาง

9 กิจกรรม

59 ตัวชี้วัด

13 หมายเหตุ สู่เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน

ความก้าวหน้าในการขับเคลื่อน SDG LAB ภาคตะวันออกยั่งยืน

นครนายก

- **ท่องเที่ยว** เน้นการท่องเที่ยวชุมชน บูรณาการเรื่องของอาหารปลอดภัย
- **สุขภาพ** วุฒิสภา ปั่นคณะ กรรมการของ กขป.เขต 4

ฉะเชิงเทรา

- **เครือข่าย** ร่วมจัดทำปฏิญญาตำบล/ประชุมวุฒิสภา ฉะเชิงเทรา
- **ขับเคลื่อนการพัฒนาโดยชุมชน** องค์กรชุมชน
- **สุขภาพ** วุฒิสภา เป็นกรรมการ กขป. เขต 6
- **แพลตฟอร์ม** บันทึกและจัดเก็บข้อมูล การพัฒนา ร่วมกับ มช. และ GISTDA
- **ศูนย์การเรียนรู้** เครือข่ายมหาวิทยาลัย ชีววัฒนเกษตรผู้ใหญ่วิบูลย์ เข้มเฉลิม เพื่อ ผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา

ชลบุรี

- **ท่องเที่ยว** อยู่ระหว่างการระดม ความเห็นการจัดทำแผนการขับเคลื่อน การพัฒนาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวใน พื้นที่ อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี

ระยอง

- **เครือข่าย** บูรณาการขับเคลื่อน การพัฒนาพื้นที่ผ่านกลไกศูนย์ ประสานงานชุมชน
- **สุขภาพ** ขับเคลื่อนร่วมกับ สัมชชาสุขภาพจังหวัดระยอง และ เขตสุขภาพเพื่อประชาชน เขต 6

ตราด

- **เครือข่าย** เกษตรกรจิตอาสา พัฒนาและแก้ไขปัญาในพื้นที่ สร้างทีมได้ช/คณะทำงาน เพื่อ ขับเคลื่อนงานอย่างเป็นรูปธรรม
- **ระบบข้อมูล** เพื่อกำหนด กิจกรรม/ปฏิทินการทำงาน/ จัดทำนโยบายสาธารณะ

ปราจีนบุรี

- **ความมั่นคงทางอาหาร** เชิญชวนให้เลิกใช้สารเคมี สร้าง ระบบพี่เลี้ยงเกษตรกรอินทรีย์ จัดหา ตลาดและแหล่งจำหน่ายสินค้า สร้างความมั่นคงทางการเงินแก่ เกษตรกร

สระแก้ว

- **ทรัพยากร** ชุดเฝ้าระวังการทำลาย ทรัพยากรฯ โดยภาคประชาสังคม
- **ระบบข้อมูล** สำรวจและจัดเก็บ ข้อมูลด้านสุขภาพ รูปแบบ GPS GIS ร่วมกับหน่วยงานด้านสาธารณสุข จังหวัด

จันทบุรี

- **ความมั่นคงทางอาหาร** เครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์ โดยมี ระบบ PGS เชื่อมโยงเครือข่าย เกษตรอินทรีย์ นำสู่การพัฒนา พื้นที่อย่างมีส่วนร่วม เกิดการ บูรณาการของหน่วยงาน

ประเด็นขับเคลื่อน

- ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนประเด็นด้านสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตผ่านกลไก กขป. ร่วมกับเขตสุขภาพเพื่อประชาชนและหน่วยงานด้านสาธารณสุขในพื้นที่ ซึ่งเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาอื่น ๆ อาทิ ความมั่นคงทางอาหาร การพัฒนาบนฐานทรัพยากร
- ผลักดันการสร้างแพลตฟอร์มเพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูล พัฒนาระบบการสำรวจและจัดเก็บข้อมูล เพื่อติดตามความก้าวหน้าและวางแผนการพัฒนาอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังมีการขับเคลื่อนประเด็นอื่น ๆ อาทิ การท่องเที่ยวชุมชน ทรัพยากรฯ และการขับเคลื่อนการพัฒนาโดยองค์กรชุมชน

ประเด็นท้าทาย

- บทบาท/ภารกิจในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่คาบเกี่ยวและสอดคล้องกันของวุฒิสภา และภาคีการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สามารถหนุนเสริมและเกื้อกูลประโยชน์ซึ่งกันและกันได้
- การบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคราชการในจังหวัดและส่วนอื่น ๆ ยังมีบางส่วนของขาดจุดเชื่อมต่อและประสานการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนา

การขับเคลื่อนในระยะต่อไป

การดำเนินงาน

output

1

สร้างนวัตกรรมการขับเคลื่อน SDG LAB เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง

Platform ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2

สรุปบทเรียนการสนับสนุนการบริหารจัดการชุมชนในช่วงโควิด-19 ด้วยพลังชุมชน

Model การพัฒนาระบบดูแลสังคมด้วยพลังชุมชนในการพึ่งพา/การจัดการตนเองในภาวะวิกฤติ

backup

แนวทางที่ 1 การพัฒนาพื้นฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างรากฐานที่สมดุลและยั่งยืน

การจัดการ การขาดแคลนน้ำ

การจัดการขยะ

ข้อมูลน้ำ
ในชุมชน

สำรวจแหล่งน้ำ
จัดทำข้อมูล
การใช้น้ำ

ข้อมูลและการ
แก้ไขสู่ระดับ
จังหวัด

- คณะทำงานการจัดการน้ำชุมชนระดับจังหวัด
- แนวทางการจัดการการขาดแคลนน้ำระดับจังหวัด

จัดตั้งคณะทำงาน
การจัดการน้ำ
ชุมชนระดับ
จังหวัด

เสนอแนวทาง
การจัดการ
ขาดแคลนน้ำ
ระดับจังหวัด

แผนการ
จัดการน้ำ
แบบมีส่วนร่วม

จัดทำแผน
การจัดการน้ำ
แบบมีส่วนร่วม

เกิดแผนการ
จัดการน้ำใน
ระดับชุมชน
อำเภอ จังหวัด

ผังเส้นทาง
น้ำระดับ
จังหวัด

จัดทำผังเส้นทาง
น้ำทุกตำบล
เห็นโครงข่าย
เชื่อมโยงกัน
ระดับจังหวัด

มีผังเส้นทางน้ำ
บ่อน้ำต้น/สระน้ำ/
น้ำบาดาลคลอง/
ห้วย/บึง/แม่น้ำ

- สถานีตำบล
- ธรรมนูญการจัดการน้ำระดับตำบล

จัดเวทีสาธารณะ
ระดับตำบล

สถานีตำบล
และธรรมนูญ
การจัดการน้ำ
ในระดับตำบล

- สถานีอำเภอ
- ธรรมนูญการจัดการน้ำระดับอำเภอ

จัดเวทีสาธารณะ
ระดับอำเภอ

สถานีอำเภอ
และธรรมนูญ
การจัดการน้ำ
ในระดับอำเภอ

- สถานีจังหวัด
- ธรรมนูญการจัดการน้ำระดับจังหวัด

จัดเวทีสาธารณะ
ระดับจังหวัด

สถานีจังหวัด
และธรรมนูญ
การจัดการน้ำ
ในระดับจังหวัด

- สถานีภาคตะวันออก
- ธรรมนูญการจัดการน้ำระดับภาค

จัดเวทีสาธารณะ
ระดับภาค
ตะวันออก

สถานีภาค
ตะวันออก และ
ธรรมนูญ
การจัดการน้ำ
ระดับภาค

ข้อมูลสมดุล
น้ำภาค
ตะวันออก

จัดทำข้อมูล
สมดุลน้ำแต่ละ
ภาคส่วนทั้งภาค
ครัวเรือน
ภาคเกษตร
ภาคอุตสาหกรรม
ในแต่ละจังหวัด

ข้อมูลสมดุลน้ำ
แต่ละจังหวัด

ตัวชี้วัด

แนวทางที่ 1 การพัฒนาพื้นฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างรากฐานที่สมดุลและยั่งยืน

การจัดการ การขาดแคลนน้ำ

การจัดการขยะ

โรงงานตระหนักถึง
เรื่องการจัดการขยะ
และผลกระทบต่อ

ขยะครัวเรือน
ได้รับการคัด
แยกอย่าง
ถูกต้อง

จัดอบรมปลูก
จิตสำนึกใน
โรงเรียน 3
เดือน/ครั้ง

เด็กเยาวชน
และครอบครัว
มีการคัดแยก
ขยะใน
ครัวเรือน

คณะกรรมการ
ประเมินการ
คัดแยกขยะใน
ครัวเรือน

จัดตั้ง
คณะกรรมการ
ประเมินการคัด
แยกขยะใน
ครัวเรือนและมี
การมอบรางวัล

มี
คณะกรรมการ
ประเมินการคัด
แยกขยะใน
ครัวเรือน

- กลุ่มผลิตภัณฑ์
กฎหมาย
- ร่าง กฎหมาย
ห้ามตั้งโรงงาน
ทั้งขยะนอกเขต

รวมกลุ่ม
ผลิตภัณฑ์
กฎหมายห้าม
ตั้งโรงงานทั้ง
ขยะนอกเขต

กลุ่ม
ผลิตภัณฑ์
กฎหมาย
50,000
รายชื่อ

ชุดเผ้าร่วง
ขยะข้ามถิ่น

จัดตั้งชุดเผ่า
ระวังขยะข้าม
ถิ่นตรวจรถต้อง
สงสัย

รายชื่อชุดเผ่า
ระวังทุกระดับ
ม. ละ 5 คน
ที่แต่งตั้งโดย
นายก อบต.

- กลุ่มไลน์ด้าน
การจัดการขยะ
- ข้อมูล
ประชาสัมพันธ์

จัดตั้งไลน์กลุ่ม
เพื่อ
ประชาสัมพันธ์
/แจ้งเบาะแส

คนในชุมชน
ได้รับ
ข่าวสาร
รวดเร็ว ทัน
ต่อเหตุการณ์

- ข้อมูลด้าน
การจัดการขยะ
- คนในชุมชน
ได้รับข้อมูลและ
ความรู้เรื่อง
การจัดการขยะ

ประชาสัมพันธ์
ผ่านเสียงตาม
สายอย่าง
ต่อเนื่องเพื่อให้
ความรู้เรื่อง
ขยะพิษ และ
การคัดแยกขยะ

ชุดข้อมูล
ที่จะใช้
ประชาสัมพันธ์

เพลงปลูกใจ
ปลูกจิตสำนึก
เรื่องการจัดการ
ขยะ

จัดประกวดแต่ง
เพลงปลูกใจ
ปลูกจิตสำนึก
เรื่องการจัดการ
ขยะ

เพลงที่มีเนื้อหา
ฟังง่าย ติดหู
และสามารถ
ปลูกจิตสำนึกได้
อย่างรวดเร็ว

ข่าวสารรายงาน
ความเคลื่อนไหว
เรื่องการจัดการ
ขยะ

จัดทำสกรู๊ปข่าว
ในกรณีพบมีการ
ทิ้งขยะข้ามถิ่น
ให้แจ้งนักข่าว
สำนักต่าง ๆ มา
ทำข่าว

มีข่าวการทิ้งขยะ
ข้ามถิ่นออกสู่ TV
และมีข่าวแจ้งไป
ยัง ทส. เพื่อให้มา
ตรวจสอบ
ข้อเท็จจริง

โรงงาน/บริษัท ไม่
สร้างปัญหาเรื่อง
ขยะ

จัดมวลชนล้อม
โรงงานขยะพิษ/
ข้ามถิ่น เพื่อ
กดดันให้ปฏิบัติ
ตาม/เกิดการ
แก้ปัญหา

โรงงาน/บริษัท
ปฏิบัติตาม/
เกิดการ
แก้ปัญหา

ชุมชนและ
สิ่งแวดล้อม

แบนสินค้าของ
โรงงานขยะพิษ/
ข้ามถิ่น

ยอดขายสินค้า
ลดลง/ไม่มีคน
ซื้อสินค้า

แนวทางที่ 2 ก้าวสู่การเป็นเกษตรสมัยใหม่ นวัตกรรมกับการสร้างความมั่นคงทางอาหารที่ยั่งยืน

มาตรฐาน เกษตรอินทรีย์

อาหารปลอดภัย เพียงพอ

แนวทางที่ 3 การพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

ชุมชนร่วมจัดการ
ตนเอง

แนวทางที่ 4 การท่องเที่ยวโดยชุมชนวิถีใหม่

เครือข่าย
การท่องเที่ยวกลยุทธ์การท่องเที่ยว
โดยชุมชนแหล่งท่องเที่ยว
ชุมชนที่มี
คุณภาพเปิดพื้นที่ท่องเที่ยว
ชุมชนให้เป็นที่รู้จักเรียนรู้ข้อดีข้อเสีย
เพื่อนำไปเป็น
แนวทางการพัฒนาจำนวน
นักท่องเที่ยว
เพิ่มขึ้นหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง
ร่วมกัน
จัดทำสื่อ
ประชาสัมพันธ์ทดลอง
ท่องเที่ยว
โดยแกนนำ
8 จังหวัด
และเครือข่าย
ภาคชุมชนมีแผน
การท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์เตรียมพร้อมรับ
การมาเยือนของ
นักท่องเที่ยวเครือข่าย
แลกเปลี่ยนเรียนรู้
ซึ่งกันและกันเชื่อมแกนนำ
เครือข่ายและ
สร้างความเข้าใจ
ร่วมกันแกนนำระดับ
ภาค และการ
เชื่อมโยง

เกิดฐานและทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนอย่างเป็นองค์รวม

ศึกษาข้อมูล
จุดเด่น
ของแต่ละ
จังหวัดการ
แลกเปลี่ยน
เรียนรู้และการ
เติมข้อมูลของ
แต่ละจังหวัดทราบถึงต้นทุน
การท่องเที่ยวที่มี
อยู่ในพื้นที่ศึกษาและ
เปรียบเทียบ
ข้อมูลระหว่าง
ภาครัฐและ
ชุมชนข้อเท็จจริง
เชิงประจักษ์ /
อัตลักษณ์/
เอกลักษณ์
ของชุมชนการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวชุมชนที่
เหมาะสมกับบริบท
ของพื้นที่ร่วมกับ
เครือข่ายวิเคราะห์
SWOT
ของชุมชนคู่มือและ
หลักสูตรจัดการ
กระบวนการ
ท่องเที่ยวโดย
ชุมชนการขับเคลื่อน
การท่องเที่ยว
ชุมชนเป็น
รูปธรรมประชุม
วางแผน
สู่การ
ปฏิบัติการAction
Planท่องเที่ยวชุมชน
ไปในทิศทาง
เดียวกันตั้งกติกาและ
แนวทาง
ปฏิบัติรูปแบบ
การทำงาน
ที่ชัดเจนได้รู้จัก เรียนรู้
และทำ
กิจกรรม
ร่วมกันปรับปรุง/
เปลี่ยนแปลง
การท่องเที่ยว
ให้ดีขึ้นโปรแกรมการ
ท่องเที่ยว 8
จังหวัด
และเกิด
การท่องเที่ยว
ชุมชนชุมชนใน
ทุกจังหวัด
มีรายได้ และ
คุณภาพชีวิต
ที่ดี

แนวทางที่ 5 ยกระดับการเรียนรู้พื้นฐานชุมชน

กลไกขับเคลื่อนการเรียนรู้พื้นฐานชุมชน

ชุดกระบวนการเรียนรู้พื้นฐานชุมชน

